

Projectplan kennisoverdracht duurzame innovaties landbouw Zuid-Holland 2016 POP3

Projecttitel:

Precisiebemesting met circulaire meststoffen : kunstmestloos Zuid-Holland

Inleiding

Het projectplan is een cruciaal onderdeel van een subsidieaanvraag. De provincie gebruikt de gegevens in het projectplan om de aanvraag inhoudelijk te toetsen aan de selectiecriteria die in het openstellingsbesluit zijn aangegeven. Houd daarom bij het opstellen van het projectplan, rekening met deze selectiecriteria.

1. Aanvrager en evt. medeaanvragers

Wie vragen aan en nemen eventueel deel aan het samenwerkingsverband? Geef voor alle partijen het volgende aan:

- Naam van de organisatie, locatie waar de activiteiten van het de betreffende partner /medeaanvrager plaatsvindt;
- Belang van deelname aan dit project;
- De specifieke expertise die in het project wordt ingebracht;
- De rollen en verantwoordelijkheden van de hoofd- en medeaanvragers.

Als er geen sprake is van een samenwerkingsverband, vult u alleen uw gegevens in bij de regel aanvrager/penvoerder.

Aanvrager/penvoerder:

KCGG is uitvoerder, initiator en aanvrager van projecten , waarvan vele op het gebied van kennisoverdracht aangaande mineralenmanagement in de open teelten.

Voor goed begrip volgt hier eerst de definitie van circulaire precisiebemesting zoals die door het Netwerk Smart Fertilization is geformuleerd: *Circulaire Precisiebemesting is emissiearm plaatsen van organische of anorganische plantenvoeding afkomstig uit reststromen , al dan niet gecombineerd, in de wortelzone van gewassen met grote nauwkeurigheid qua vorm, tijdstip en dosering, resulterend in de beoogde opname tegen minimale verliezen.*

Het gaat dus om alle soorten plantenvoeding, inclusief de kunstmestvervangers die er al zijn- zwavelzure ammoniakoplossing uit luchtwassers- en nog gaan komen. Precisiebemesting faciliteert het gebruik van reststromen vanwege de erbij gehanteerde plaatsingstechniek in de wortelzone, die er een belangrijk kenmerk van is.

KCGG meent dat met de bevordering van de circulaire precisiebemesting een groot boerenbelang is gediend, door de productiviteitsverhoging die er mee bereikt wordt, gelijktijdig met de kostenverlaging voortvloeiend uit kunstmestvervanging door meststoffen uit organische en anorganische reststromen die de precisiebemesting mogelijk maakt.

Ook het maatschappelijk belang acht KCGG gediend met de bevordering van de precisiebemesting en derhalve een inspanning waard. Het gaat om de substantiële verlaging van de milieubelasting door bemesting die mogelijk is door toepassing van de circulaire precisiebemesting in termen van reductie van de CO2 voetafdruk van landbouwproducten, gevolg van de kunstmestvervanging en de emissiearme toedieningstechniek inherent aan precisiebemesting en in termen van reductie van uit- en afspoeling van mineralen, met name nitraat en fosfaat.

KCGG fungeert als hoofdaanvrager/penvoerder en maakt gebruik van de expertise op het gebied van de precisiebemesting alsmede van het netwerk van medeaanvrager Landbouwcommunicatie BV, waar het gaat om loonwerkers en telers die beschikken over

precisiebemesters in Zuid-Holland en waar het gaat om de aanbieders van circulaire precisiemeststoffen..

B Landbouwcommunicatie BV Wageningen, sinds de oprichting in 1989 actief op het gebied van de precisiebemesting door advisering op dat gebied en door ontwikkeling, productie en op de markt brengen van precisiebemesters .De onderneming was initiatiefnemer in het Programma Precisielandbouw (201-2015) en uit dien hoofde thans leider van het Netwerk Smart Fertilization, dat onder andere de jaarlijkse Dag van de Precisiebemesting te Wageningen organiseert en dat zich ten doel stelt de precisiebemesting met kracht te bevorderen, bij voorbeeld door het benutten van subsidiemogelijkheden zoals in het onderhavige projectvoorstel. Het is de missie van Landbouwcommunicatie BV om bij te dragen aan een duurzame bemestingspraktijk.

In geval samenwerkingsverband Medeaanvragers:

NB: Indien er sprake is van een samenwerkingsverband vul dan het format samenwerkingsovereenkomst in en stuur deze als bijlage mee bij uw subsidieaanvraag.

2. Samenvatting

2 a. Indien sprake is van omvangrijke projecten: Geef hieronder een korte samenvatting van uw project.

Korte beschrijving van inhoud en doel van het project (maximaal 1 A4). De samenvatting beschouwen we als een belangrijk onderdeel waarop de beoordeling van uw project plaatsvindt. Zorg ervoor dat u de belangrijkste elementen beschrijft waarmee u aantoont te voldoen aan de selectiecriteria die in het openstellingsbesluit zijn genoemd:

Circulaire precisiebemesting wordt inmiddels algemeen gezien als de best beschikbare landbouwkundige techniek (BAT) voor de toediening van circulaire meststoffen op de juiste plaats, in de juiste vorm, in de juiste hoeveelheden en op het juiste moment. De merites ervan voor nitraat-, fosfaat-, ammoniak-, klimaat- en grondstoffenbeleid zijn substantieel .

Het gaat daarbij om emissiearme toediening van organische en anorganische plantenvoeding afkomstig uit reststromen **in de wortelzone** met grote nauwkeurigheid qua vorm, tijdstip en dosering resulterend in de beoogde opname tegen minimale verliezen. Die werkwijze verhoogt de benutting van toegediende plantenvoeding - de apparent recovery - aanzienlijk. De wetenschappelijke basis daarvoor is gelegd door C.T. de Wit in zijn proefschrift '*A Physical Theory on Placement of Fertilizers*'.

Sinds de start van het Programma Precisielandbouw (PPL) in 2010, gericht op de adoptie van onder andere de precisiebemesting, past een toenemend aantal telers de techniek toe in Nederland en daar is zowel het maatschappelijk als het boerenbelang zeer mee gediend, gezien de substantieel gunstige effecten op opbrengst, kostprijs, reductie van milieubelasting en gezien de facilitering van het sluiten van de kringlopen, die deze techniek met zich meebrengt.

In Zuid-Holland zal de adoptiegraad de precisiebemesting in afzienbare tijd meer dan 50 % bedragen, mede vanwege het POP3 project Precisiebemesting in de open teelten dat nu loopt. Veel telers zijn dan overgegaan op deze werkwijze, waardoor de doelstellingen van de Provincie Zuid-Holland aangaande de waterkwaliteit en verduurzaming van de landbouw in de provincie bereikt kunnen worden. Voor dat laatste is het belangrijk dat die telers nu op de hoogte worden gebracht van aanbod, prijs en toepasbaarheid van circulaire precisiemeststoffen. Dat vergt een demonstratieprogramma in samenwerking met telers die circulair precisiebemesten en in samenwerking met de ketenregisseurs, omdat met name een lage CO2 voetafdruk van de eindproducten cruciaal is voor het in stand houden van de afzet.

Dit plan voorziet in zo'n programma, waarvan de doelstelling is om het gebruik van circulaire meststoffen bij precisiebemesting in de provincie Zuid-Holland versneld op te voeren. Meeste telers nog niet beschikken. Het project voorziet in overdracht van deze kennis m.b.t. de volgende onderwerpen: de machines, de meststoffen en de adviezen aangaande plaats, hoeveelheid, timing en vorm van de circulaire bemesting.

Wat de vorm betreft gaat het om vloeibare meststoffen, die zich in kleine hoeveelheden in de wortelzone laten plaatsen . In Zuid-Holland zijn en komen veel vloeibare reststromen ter beschikking van telers, die zeer toepasbaar zijn als precisiemeststof. Het project wil uitdrukkelijk kennis overdragen over het gebruik van die reststromen, zoals bijvoorbeeld zwavelzure ammoniak in oplossing afkomstig uit luchtwassers, producten uit de bewerking van

drijfmest, zoals mineralenconcentraat en producten uit de verwerking van waterzuiveringen, zoals struviet.

Het communicatieprogramma loopt van medio 2018 t/m sept 2020 en omvat het volgende:

- selectie van vier demobedrijven in de teelt van resp suikerbieten, aardappelen, volle grondsgroente en gras voor maaien en beweiden
- aanleggen van demonstratievelden
- organiseren van infodagen en demo's aldaar in samenspraak met de ketenregisseurs en erfbetreders, waaronder de financieel adviseurs
- verzorgen individuele trainingen op het gebied van het opstellen van een bemestingsplan met circulaire meststoffen

2 b. Beschrijf uw project in maximaal 3 zinnen

Deze korte samenvatting kan worden gebruikt voor POP3 door de provincie en andere betrokken partners:

Voorlichting over circulair meststoffengebruik in de precisiebemesting, de kosten en de baten daarvan voor telers en samenleving, een en ander in nauwe samenwerking met alle ketenpartners met speciale aandacht voor de ketenregisseurs

3. Project

3 a. Wat is de huidige situatie

Omschrijf de huidige situatie. Voeg eventueel als bijlage foto's of andere documenten (in pdf-format) bij uw aanvraag die de uitgangssituatie illustreren:

De adoptiegraad van precisiebemesting zal stijgen van 20 naar 50 % in de komende jaren, als gevolg van het lopende POP3 project en de evidente voordelen ervan voor teler en samenleving. Het gebruik van reststromen voor de precisiebemesting is echter nog laag, terwijl deze reeds in ruime mate ter beschikking zijn, zie bijvoorbeeld het project Kunstmestloze Achterhoek.

3 b. Wat is de aanleiding voor de uitvoering van uw project?

Geef hier een korte inleiding met de context en noodzaak van het project:

Precisiebemesting wordt algemeen gezien als de best beschikbare landbouwkundige techniek (BAT) voor het toedienen van meststoffen op de juiste plaats, in de juiste vorm, in de juiste hoeveelheden en op het juiste moment.

Het huidige kabinet - dec 2017- beoogt de realisatie van de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs en heeft de landbouwsector opgedragen de CO2 uitstoot met 3.5 MT/jaar te verlagen. Gegeven de hoge emissie van kunstmest bij productie en toediening (ca 2.0 MT/jaar) is kunstmestvervanging door plantenvoeding uit reststromen noodzakelijk, vanwege de substantiële bijdrage aan het reduceren van de CO2 uitstoot, door lage uitstoot bij zowel productie (nagenoeg 0) als bij de emissiearme toediening (nagenoeg 0).

Daarnaast draagt het gebruik van kunstmestvervangers, die meestal uitsluitend uit ammoniakale stikstof bestaan, sterk bij aan de reductie van de nitraatbelasting in grond- en oppervlaktewater, ook een actueel onderwerp in verband met de concipiëring van de zesde actieplan Nitraatrichtlijn.

Alle redenen om in de Provincie Zuid-Holland te komen met een effectief voorlichtingsprogramma aangaande emissiearme toediening van organische en anorganische plantenvoeding in de wortelzone met grote nauwkeurigheid qua vorm, tijdstip en dosering in relatie tot de beoogde opname zonder verliezen door het gewas afkomstig uit reststromen. Daarmee worden tevens de doelstellingen van de circulaire landbouw in Zuid-Holland gediend, alsmede die van het Sectorconvenant Schoon en Zuinig waar het gaat om de uitstoot van broeikasgassen (artikel 7.5, lid 1 en lid 6).

3 c. Omschrijving van de projectdoelstelling

Omschrijf de doelstelling van het project. Omschrijf hieronder wat u met het project wilt bereiken, hoe dit bijdraagt aan de doelen uit het openstellingsbesluit van deze regeling en aan welke selectiecriteria u meent te voldoen:

Het project beoogt het gebruik van circulaire meststoffen bij de precisiebemesting in de open teelten in de provincie Zuid-Holland op te voeren tot 50 % in 2020 (de doelstelling van het

Sectorconvenant Schoon en Zuinig) Daarmee voldoet het project aan de volgende selectiecriteria :

- Het gaat om demonstraties en het verzorgen van trainingen, workshops en coaching aan een groep van landbouwers die actief zijn in de grondgebonden landbouw;
- De activiteit, zoals hierboven beschreven, leidt tot uitwisseling van praktijkrijpe kennis aan grote groepen landbouwers in de grondgebonden landbouw.

Genoemde activiteiten hebben betrekking op de volgende thema's:

- Maatregelen die leiden tot een geringer grondstoffengebruik en een gesloten kringloop, met als resultaat een vermindering van de emissie van milieubelastende stoffen naar
- bodem, lucht en grond- en oppervlaktewater en minder uitputting van hulpbronnen en grondstoffen
- Behoud en versterking van de biodiversiteit en de omgevingskwaliteit, met name door het reduceren van het kunstmestgebruik, dat zoals bekend ten koste gaat van de biodiversiteit

3 d. Uitvoering en realisatietermijn

Geef hier de gewenste start- en einddatum van het project aan. De startdatum van het project is de datum waarop de projectactiviteiten van start gaan. Conform de Uitvoeringsregeling POP3 dient u binnen twee maanden na de datum ontvangst verleningsbeschikking gestart te zijn met de uitvoering van het project. De startdatum kan niet eerder zijn dan de dag waarop u de subsidieaanvraag heeft ingediend.

De einddatum van uw project (de datum waarop het project is afgerond) dient uiterlijk drie jaar na ontvangst verleningsbeschikking te zijn.

Demonstraties en trainingen gekoppeld aan met proefvelden zijn seizoensgebonden. Deze dienen elk jaar opnieuw te worden aangelegd . Daarom vergt het project een tijdspanne van meer dan 1 seizoen.

Startdatum project: maart 2018

Einddatum project : maart 2021

3 e. Noodzaak uitvoeringskosten

Omschrijf hier de uitvoeringskosten, zoals u deze bij uw aanvraag opvoert. Uit uw omschrijving dient te blijken waarom deze kosten benodigd zijn voor de uitvoering van uw project en waarom deze bijdragen aan het behalen van de doelstelling. Belangrijk is dat kosten aantoonbaar zijn en rechtstreeks verbonden met het project.

In de bijgevoegde begroting zijn de uitvoeringskosten direct gekoppeld aan de uit te voeren activiteiten in het project. In paragraaf 4a is per activiteit aangegeven, waarom deze nodig is voor het realiseren van de doelstellingen van het project. Om het gebruik van circulaire meststoffen te in de precisiebemesting te bevorderen is het van belang , dat er bij de telers en al hun partners in de keten , van meststoffenleverancier tot accountant en eindafnemers genoeg kennis en inzicht is aangaande de voor- en nadelen daarvan, maar ook dat in proefvelden kan worden getoond hoe deze werken. Ketenpartners worden hier zijn expliciet genoemd, omdat zij het beslissingsgedrag van de agrarisch ondernemers sterk beïnvloeden. De brede informatievoorziening zorgt voor extra achtergrondinformatie en free publicity. De kosten kunnen laag blijven gegeven de expertise en contactmogelijkheden van het reeds lopende POP 3 project over precisiebemesting.

3 f. Uitvoering en realisatietermijn zie begroting

Om inzicht te krijgen in de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van uw project, vragen wij u de activiteiten per fase te beschrijven. Noem per activiteit de beoogde start- en einddatum en het beoogde resultaat van deze activiteit. Zorg ervoor dat de resultaten meetbaar zijn:

3 g. Omschrijf de resultaten van uw project

Omschrijf wat de concrete resultaten en producten zijn na afloop van het project en hoe u deze resultaten wilt behalen:

Zie begroting

3 h. Meting resultaten

Op welke wijze worden de resultaten getoetst/gemeten? Geef aan hoe u gaat bepalen dat (of in welke mate) de doelstellingen en projectresultaten zijn behaald:	
<i>Omschrijving resultaat</i>	<i>Wijze van meten/toetsen</i>
Meting van aantallen deelnemers aan demonstratiedagen, trainingen, open dagen, bedrijfsbezoeken, e.d.	Registratie van de deelnemers
Effectiviteit van de demo's, trainingen, bedrijfsbezoeken	Door evaluatieformulier met de deelnemers.
Mate waarin adoptie van circulaire meststoffen precisiebemesting in Zuid-Holland is toegenomen.	Evaluatie op basis van statistieken, verkoopcijfers en experts

3 i. Risico's en randvoorwaarden

Geeft u hieronder een inschatting van de risicofactoren en beschrijf uw aanpak om deze risico's te voorkomen en potentiële (negatieve) impact te beperken:
Het Netwerk Smart Fertilization heeft al veel ervaring met het organiseren van demonstraties en organiseren en presenteren van trainingen, open dagen, e.d. Ook zijn er in Zuid-Holland al vele contacten met loonwerkers, studiegroepen en erfbetreders. Dit maakt dat risico's beperkt zijn. Juist door het aangekondigde regeringsbeleid op het gebied van reductie van broeikasgasemissie en nitraatuitspoeling is de aandacht voor precisiebemesting met circulaire meststoffen groot en zal de motivatie door partijen in het project daar aan te werken groot zijn.

3 j. Inkomsten

Geef aan of u verwacht dat u tijdens of als gevolg van uw project inkomsten gaat genereren en hoeveel inkomsten dit zijn.
nee

4. Maatregel specifieke vragen

4 a.

Geeft u hieronder aan waarom u welke activiteiten doet, welke werkvormen, waarom u dat doet en waarom dat een effectieve manier is van kennisoverdracht	
Het programma loopt omvat het volgende: -	
Activiteiten	Waarom effectief
Opstellen van bemestingsplan met reststromen per demobedrijf	Bemestingsplan is de basis van alle landbouwwerkzaamheden
Aanpak plus uitvoering precisiebemesting met reststromen op de demovelden	Demonstraties zijn zeer belangrijk omdat agrariërs en loonwerkers precies willen zien hoe iets werkt
plaatsspecifieke opbrengstbepalingen op de demovelden en analyse resultaten	Metten is weten
Aanpak en tools voor efficiënter, meer en langer vers gras voeren en beweiden met ureummeting op het bedrijf en interactief voermodel	Aansluiten bij bestaande programma's die goed werken
Effecten op de kringloop en economie van betreffende teelt op de demovelden van de demobedrijven + adviezen	Nodig voor de communicatie met de doelgroepen.
15 bedrijfsbezoeken i.s.m. ketenpartners 10 bijeenkomsten met bemestingsadviseurs en loonwerkers i.s.m. ketenpartners 2 trainingen aan bedrijven met suikerbieten 2 trainingen aan bedrijven met aardappelen 1 training aan bedrijven met vollegrondsgroenten	Ketenpartners hebben grote invloed op het beslissingsgedrag van agrariërs. Daarom is deze doelgroep van groot belang. Het behoort tot hun competentie om goed op de hoogte te geraken over de innovaties op hun vakgebied, dus ze hebben veel

<p>1 training aan bedrijven met bloembollen 3 trainingen aan bedrijven met melkveebedrijven rond bodem en precisiebemesting 2 trainingen aan bedrijven met melkveebedrijven rond optimaal vers gras voeren en bemesting 3 workshops en trainingen aan leerlingen en studenten</p>	<p>belangstelling voor het projekt. Daarenboven zijn bijeenkomsten als deze efficiënt te organiseren. Naast presentatie en discussie willen agrariërs graag ervaringen horen van praktijkbedrijven die de innovatie al toepassen. Het werken met studiegroepen is efficiënt en leden zijn vaak op zoek naar innovaties.</p>
<p>2 maal per jaarbijdrage in de Nieuwsbrief met nieuws, artikelen, brochures, aankondiging demodagen, trainingen, e.d.. ook op de website www.precisiebemestingzuidholland.nl ; minstens 5 artikelen en bedrijfsrapportages in (regionale) landbouwbladen; elk jaar minstens 2 brochures over aanpak en resultaten; minstens 3 video's, minstens 4 presentaties op congressen, beurzen (zoals Rundvee&Mechanisatie Vakdagen in Gorichem) en bijeenkomsten, o.a. de Dag van de Precisiebemesting in Zuid-Holland (i.s.m. hogeschool Inholland); aansluitend bij lopend POP3-project in Zuid-Holland Precisiebemesting in de open teelten.</p>	<p>Geeft veel bekendheid bij agrariërs, loonwerkers en andere betrokkenen in de keten , maar ook bij leerlingen en studenten van agrarische scholen. Bovendien kan de voortgang in de het gebruik van circulaire meststoffen worden geëvalueerd op de verdiepingsbijeenkomsten, zoals Dag van de Precisiebemesting</p>
.	

4 b.

<p>Geef aan welke doelgroepen worden benaderd en hoe u deze benadert</p> <p>De doelgroepen van het projekt zijn :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akkerbouwers 2. Vollegrondsgroentetelers 3. Melkveehouders 4. Bollentelers 5. Studenten en docenten <p>En hun beïnvloeders, de z.g. ketenpartners, zoals:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vertegenwoordigers van de (kunst)meststoffenhandel 2. Vertegenwoordigers van de veevoerindustrie, indien het gaat om de melkveehouders 3. Vertegenwoordigers van de landbouwmechanisatiesector 4. Financieel en bedrijfseconomische adviseurs 5. Vertegenwoordigers van de afnemers , zoals Greenery, RFC <p>De doelgroepen worden uitgenodigd voor demonstraties, presentaties, bedrijfsbezoeken, open dagen . Om deze doelgroepen te bereiken zullen vele kanalen worden gebruikt. Dat zijn o.a. lokale vakbladen, ook van bedrijven uit de keten, loonwerkers, leden van landbouworganisaties, organisaties in keten, websites, video's, artikelen in vakbladen.</p>

5. Selectiecriteria

Beschrijf hieronder hoe uw projekt bijdraagt aan de selectiecriteria van de betreffende maatregel.

5 a. Bijdrage aan selectie criterium a: de mate van effectiviteit van de activiteit

<p>Geef hier aan welke bijdrage geleverd wordt aan de in artikel 4 van het openstellingsbesluit genoemde thema's en wat het bereik is van de kennisoverdracht. Geef daarnaast de wijze aan waarin (blijvende) toepassing van de aangeboden kennis wordt geborgd.</p>
<p>Precisiebemesting wordt algemeen gezien als de best beschikbare landbouwkundige techniek (BAT)voor het toedienen van meststoffen op de juiste plaats, in de juiste vorm, in de juiste hoeveelheden en op het juiste moment.</p>

Het huidige kabinet - dec 2017-beoogt de realisatie van de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs en heeft de landbouwsector opgedragen de CO2 uitstoot met 3.5 MT/jaar te verlagen. Gegeven de hoge emissie van kunstmest bij produktie en toediening (ca 2.0 MT/ jaar) is kunstmestvervanging door plantenvoeding uit reststromen noodzakelijk, vanwege de substantiële bijdrage aan het reduceren van de CO2 uitstoot, door lage uitstoot bij zowel produktie (nagenoeg 0) als bij de emissiearme toediening (nagenoeg 0)

Daarnaast draagt het gebruik van kunstmestvervangers, die meestal uitsluitend uit ammoniakale stikstof bestaan sterk bij aan de reductie van de nitraatbelasting in grond- en oppervlaktewater, ook een actueel onderwerp in verband met de concipiëring van de het zesde actieplan Nitraatrichtlijn.

Alle reden om in de Provincie Zuid-Holland te komen met een demonstratie -trainingsprogramma aangaande emissiearme toediening van organische en anorganische plantenvoeding in de wortelzone met grote nauwkeurigheid qua vorm, tijdstip en dosering in relatie tot de beoogde opname zonder verliezen door het gewas afkomstig uit reststromen. Daarmee worden tevens de doelstellingen van de circulaire landbouw in Zuid-Holland gediend, alsmede die van het Sectorconvenant Schoon en Zuinig waar het gaat om de uitstoot van broeikasgassen(artikel 7.5, lid 1 en lid 6).

5 b. Bijdrage aan selectie criterium b: de kosteneffectiviteit van de activiteit

Geef hier aan in welke mate de activiteit kosteneffectief wordt uitgevoerd.

Voor de beoordeling van de kosteneffectiviteit van de activiteit worden de kosten afgezet tegen het doelbereik van de activiteit.

Via de demonstraties, presentaties aan studiegroepen en bemestingsadviseurs, bedrijfsbezoeken van studieclubs, trainingen aan bemestingsadviseurs en loonwerkers wordt verwacht dat zo'n 1200 agrariërs en 350 adviseurs, loonwerkers, studenten, leerlingen, e.d. worden bereikt. Mogelijk wel 3000 mensen, waar een flink deel overlap zal zijn met de voorgaande activiteiten. Met een bereik van zo'n 3000 agrariërs in de open teelt in Zuid-Holland wordt wel ongeveer tweederde van het aantal bedrijven in de openteelt bereikt. Verwacht wordt dat ongeveer 50 % ook daadwerkelijk tot gebruik van circulaire meststoffen overgaat. Met een begrote subsidie van ruim 125.000 euro is dat een zeer effectieve inzet van overheidsmiddelen om de gewenste publieke doelen te bereiken.

5 c. Bijdrage aan selectie criterium c: de haalbaarheid van de activiteit

Geef hier aan wat de haalbaarheid van de kennisoverdrachtsactie is. De mate waarin de activiteit als haalbaar of succesvol kan worden gekwalificeerd, hangt af van de volgende aspecten die in samenhang worden gezien:

- de kwaliteit van de kennisaanbieder.
- de kwaliteit van het projectplan.
- de mate waarin uit het projectplan blijkt dat deelnemers uitgedaagd worden om de opgedane kennis toe te passen in de praktijk.

Zowel W. de Hoop van KGCC als H. Bartlema van Landbouwcommunicatie BV zijn gekwalificeerde kennisaanbieders met een ruime ervaring in overdracht van kennis over het onderwerp van dit project bij de doelgroepen van dit project, zie bijlage met CV's. In het projectplan is opgenomen een heldere analyse van de uitgangssituatie, er is sprake van kwantitatieve doelstellingen, van scherp omschreven doelgroepen en van gebruik van de adequate middelen ter bereiking van de doelstellingen.

Door de beschikbaarheid van demovelden worden de deelnemers uitgedaagd om de opgedane kennis toe te passen in de praktijk, alsmede door de bezoeken bij bedrijven die reeds circulaire precisiebemesting toepassen.

5 d. Bijdrage aan selectie criterium d: de mate van innovativiteit van de activiteit

Geef hier aan in welke mate de kennis die wordt overgedragen innovatief is. Kennis die net in een proeftuin is opgedaan en voor het eerst overgedragen wordt als innovatiever gezien dan kennis die al enige tijd beschikbaar is en al meerdere malen is overgedragen. Ook de mate waarin en de locatie waar de innovatieve kennis wordt toegepast is van belang.

Het gebruik van reststromen is in hoge mate innovatief, bijvoorbeeld fosfaatmeststoffen op basis van struviet zijn sinds 2016 pas toegelaten als meststof. Verwacht mag worden, dat in de loop van het project meer meststoffen uit reststromen hun toelating verkrijgen, met name waar het gaat om combinaties van kunstmest met reststromen, bijvoorbeeld N 20 % uit spuihoog en ureum.

6. Overig

6 a. Publiciteitsvoorwaarden

Beschrijf de publiciteitsactiviteiten die u gaat uitvoeren.

De adoptie van de precisiebemesting was nooit zo snel op het huidige niveau gekomen als niet gebruik gemaakt was van systematische free publicity in de vakbladen (zie daarvoor de rubriek vakpers op de sites www.rijenbemesting.nl en www.smartfertilization.org) Ook in het onderhavige plan zal daarvan gebruik gemaakt worden door benutting van de goede contacten die het Netwerk Smart Fertilization heeft met de redacties van de vakbladen.

Uiteraard zullen ook de zogenaamde sociale media, waaronder de website, worden gebruikt om publiciteit verkrijgen.

In de agrarische sector speelt mondreclame een belangrijke rol, deze zal bewerkstelligd worden door de deelnemers aan de bijeenkomsten op een boeiende wijze veel praktische informatie te verschaffen, waardoor het gehoor verrast wordt en daarover zal spreken met collega's die niet aanwezig waren.

6 b. Wat wilt u verder nog vermelden over uw project?

Is uw project bijvoorbeeld in eerdere openstellingen ingediend of haakt uw project aan bij andere lopende projecten?

Dit project is nog niet ingediend bij eerdere openstellingen. Het is een vervolg op het nu lopende POP 3 project precisiebemesting in de open teelten in Zuid-Holland, waar veel belangstelling voor bestaat. Het project kan ook gezien worden als een vervolg op het Programma Precisielandbouw (2010-2015) en mag in die zin gezien worden als een bijdrage aan het langlopende project tot 2020 , zijnde de uitvoering van het Convenant Schone en Zuinige Agrosectoren met name met betrekking tot art 7.5 daarvan, waaraan de hele sector en de overheid zich gebonden hebben.

6 . Wie zijn de contactpersonen voor dit project en wat zijn hun contactgegevens?

Contactpersoon	Contactgegevens
Herre Bartlema	Landbouwcommunicatie BV Plataanlaan 57 6708 PT WAGENINGEN blc@precisebemester.nl 0651596092